

ARAPÇA FİLLERİN BABLARI (HARF SAYILARINA GÖRE FİLLERİN ÇEŞİTLERİ)

1) SÜLÂSÎ FİLLER (Üç Harfli fiiller): Kök hali üç harften oluşan fillere denir.

ÖRNEK CÜMLE	ÖZELLİĞİ	MEVZUNU (ÖRNEK FİİL)		VEZNİ (KALIP FİİLİ)		BAB NO
		MUZARİ	MAZİ	MUZARİ	MAZİ	
كَتَبَ عَلِيٌّ رِسَالَةً Ali bir mektup yazdı.	Genellikle Müteaddi (geçişli) olur. Fillerin çoğunluğu birinci babbandır.	يُدْتَبُّ	كُتِبَ	يَفْعَلُ	فَعَلَ	1.BAB
جَلَسَ عَلِيٌّ	Genellikle Müteaddi (geçişli) olur.	يَجْلِسُ	جَلَسَ	يَفْعَلُ	فَعَلَ	2.BAB
فَتَحَ عَلِيٌّ الْبَابَ Ali kapıyı açtı.	Genellikle Müteaddi (geçişli) olur.	يَفْتَحُ	فَتَحَ	يَفْعَلُ	فَعَلَ	3.BAB
عَلِمَ عَلِيٌّ الدَّرْسَ Ali dersi bildi.	Genellikle Müteaddi (geçişli) olur.	يَعْلَمُ	عَلِمَ	يَفْعَلُ	فَعَلَ	4.BAB
يَحْسُنُ الْجَوَّ فِي الرَّبِيعِ Baharda hava güzel oluyor.	Her zaman Lazım (geçişsiz) olur. Kalıcı sıfat ve ahlakla ilgili fiiller genellikle 5. babbdan gelir.	يَحْسُنُ	حَسُنَ	يَفْعَلُ	فَعَلَ	5.BAB
حَسِبَ عَلِيٌّ الْوَلَدَ رَجُلًا Ali çocuğu adam sandı.	Genellikle Müteaddi (geçişli) olur. Altıncı babbdan olan fillerin sayısı oldukça azdır.	يَحْسِبُ	حَسِبَ	يَفْعَلُ	فَعَلَ	6.BAB

B) SÜLÂSÎ MEZİD FİLLER: Üç harften oluşan fiil köküne 1,2 VEYA 3 harf ilave edilmiş olan fillere "mezid (ilaveli) fiil" denir, 3 kısımdır.

1) SÜLÂSÎ MEZİD RUBAÎ FİLLER: Kök harflerine 1 (bir) harf ilave edilerek harf sayısı 4'e çıkarılan fillerdir. 3 kalıbı vardır. Tüm mezid fiiller masdarlarına göre isimlendirilirler.

FİİLİN CÜMLE İÇİNDE ÖRNEK KULLANIMI	MEVZUNU (ÖRNEK FİİLİ)			VEZNİ (KALIP FİİLİ)			BAB ADI
	MASTAR	MUZARİ	MAZİ	MASTAR	MUZARİ	MAZİ	
أَكْرَمْتُ الضَّيْفَ Misafire ikram ettim.	إِكْرَامٌ	يُكْرِمُ	أَكْرَمَ	إِفْعَالٌ	يُفْعِلُ	أَفْعَلَ	1
Genellikle müteaddi (geçişli), bazen lazım (geçişsiz) olur.							
عَلَّمَ اللَّهُ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ Allah insana bilmediğini öğretti.	تَعْلِيمٌ	يُعَلِّمُ	عَلَّمَ	تَفْعِيلٌ	يُفَعِّلُ	فَعَّلَ	2
Fiil, fail veya mefulde "çokluk" ifade eder.							
قَاتَلَ الْمُجَاهِدُونَ الْعَدُوَّ Mücahitler düşmanla savaştı.	مُقَاتَلَةٌ	يُقَاتِلُ	قَاتَلَ	مُفَاعَلَةٌ	يُفَاعِلُ	فَاعَلَ	3
Genellikle iki kişi arasında ortaklık ifade eder.							

2) SÜLÂSÎ MEZİD HUMASÎ FİLLER: Kök harflerine 2 (iki) harf ilave edilerek harf sayısı 5'e çıkarılan fillerdir. 5 kalıbı vardır.

FİİLİN CÜMLE İÇİNDE ÖRNEK KULLANIMI	MEVZUNU (ÖRNEK FİİLİ)			VEZNİ (KALIP FİİLİ)			BAB ADI
	MASTAR	MUZARİ	MAZİ	MASTAR	MUZARİ	MAZİ	
انْكَسَرَ الرَّجُلُ Cam kırıldı.	انْكَسَارٌ	يَنْكَسِرُ	انْكَسَرَ	انْفِعَالٌ	يَنْفَعِلُ	انْفَعَلَ	4
Dönüşlülük ifade eder. Daima Lazım (geçişsiz) gelir.							
اجْتَمَعَ التَّلَامِيذُ هُنَا Öğrenciler burada toplandı.	اجْتِمَاعٌ	يَجْتَمِعُ	اجْتَمَعَ	اِفْتِعَالٌ	يَفْتَعِلُ	اِفْتَعَلَ	5
Dönüşlülük ifade eder.							
احْمَرَّتْ أَوْرَاقُ الْأَشْجَارِ Ağaçların yaprakları kızardı.	احْمِرَارٌ	يَحْمِرُ	احْمَرَّ	اِفْعِلَالٌ	يَفْعَلُّ	اِفْعَلَّ	6
Lazım (geçişsiz) fillerin mübalağası (renk ve ayıplar içindir)							
تَعَلَّمَ التَّلَامِيذُ الدَّرْسَ Öğrenci dersi öğrendi.	تَعَلُّمٌ	يَتَعَلَّمُ	تَعَلَّمَ	تَفَعُّلٌ	يَتَفَعَّلُ	تَفَعَّلَ	7
Azar azar elde etme manası ifade eder.							
تَبَاعَدَ عَلِيٌّ مِنْ هُنَا Ali burdan uzaklaştı.	تَبَاعُدٌ	يَتَبَاعَدُ	تَبَاعَدَ	تَفَاعُلٌ	يَتَفَاعَلُ	تَفَاعَلَ	8
iki ve daha çok kişi arasında ortaklık ifade eder.							

3) SÜLÂSÎ MEZİD SUDASÎ FİLLER: Kök harflerine 3 (üç) harf ilave edilerek harf sayısı 6'e çıkarılan fillerdir. 5 kalıbı vardır.

FİİLİN CÜMLE İÇİNDE ÖRNEK KULLANIMI	MEVZUNU (ÖRNEK FİİLİ)			VEZNİ (KALIP FİİLİ)			BAB ADI
	MASTAR	MUZARİ	MAZİ	MASTAR	MUZARİ	MAZİ	
اسْتَغْفِرُ اللَّهَ Allah'tan af diliyorum.	اسْتِغْفَارٌ	يَسْتَغْفِرُ	اسْتَغْفَرَ	اسْتِنْفَعَالٌ	يَسْتِنْفَعِلُ	اسْتِنْفَعَلَ	9
Hakiki veya mecâzi mânada istek cümlelerinde veya bir hâlden, diğer bir hâle geçişi göstermekte kullanılır.							
إِعْشَوْشَبَ الْأَرْضُ Yeryüzü yemyeşil oldu / çok yeşerdi	إِعْشِيشَابٌ	يَعْشَوْشِبُ	إِعْشَوْشَبَ	اِفْعِيْعَالٌ	يَفْعَوِعِلُ	اِفْعَوِعَلَ	10
Lâzım fiili mübâlağa etmek ve önemini vurgulamak (tekit) için kullanılır.							
اجْلَوذَ الْإِبِلُ Develer ziyede süratle yürüdü	اجْلَوذٌ	يَجْلَوذُ	اجْلَوذَ	اِفْعَوَالٌ	يَفْعَوِلُ	اِفْعَوَلَ	11
Lâzım fiili mübâlağa etmek ve mecâzi bir anlamı da ifade edebilir							
إِحْمَارَتِ الْوَرْدَةِ فِي الْحَدِيقَةِ Bahçede gül pek çok kızardı	إِحْمِرَارٌ	يَحْمَرُّ	إِحْمَارٌ	اِفْعِيْلَالٌ	يَفْعَالُّ	اِفْعَالَّ	12
Lazım (geçişsiz) fillerin mübalağası Rengin alabileceği en şiddetli tonu aldığını veya bir kusurun olabilecek son noktasına ulaştığını bildirir.							

2) RUBAÎ FİLLER (Dört Harfli fiiller): Kök hali dört harften oluşan fillere denir.

A) RUBAÎ MÜCERRED FİLLER: Dört harften oluşan fiil köküne herhangi bir ilave yapılmamış olan fillere "mücerred (ilavesiz) fiil" denir.

FİİLİN CÜMLE İÇİNDE ÖRNEK KULLANIMI	MEVZUNU (ÖRNEK FİİLİ)			VEZNİ (KALIP FİİLİ)			BAB ADI
	MASTAR	MUZARİ	MAZİ	MASTAR	MUZARİ	MAZİ	
دَخَرَ زَيْدٌ الْحَجَرَ Zeyd taşı yuvarladı	دَحْرَجَةٌ	يُدْحِرُجُ	دَخَرَ	فَعَلَّلَةٌ	يُفَعِّلُ	فَعَلَّلَ	13
Aynı anda hem fâil'iz, hem de meful, Tüm olayların zincir şeklinde gelişmesi nedeniyle her an, hem meful'uz hem de fâil'iz							